

Tajemní noční letci Netopýří rok

Když se netopýr na jaře probudí, jeho největší starostí je pořádně se najíst. Však celou zimu tvrdě spal – hibernoval a čekal, až mu jeho hladovka skončí. S příchodem května končí období jarních přeletů a samičky se začínají shromažďovat do velkých mateřských kolonií, kde rodí mláďata. Malí netopýři se rodí holí, slepí a jsou plně závislí na péči matky. V této době musí samičky zvýšit příjem potravy. Na lov se vydávají samy, bez potomků, které po návratu bezpečně poznají díky zvukovým a čichovým signálům. Koncem července se mláďata osamostatňují a začínají se učit létat a lovit. Na podzim po rozpadu letních kolonií začíná období podzimních přeletů, při kterých dochází k páření. K oplodnění však dojde mnohem později – na jaře. Vlastní délka březosti trvá 55–70 dnů. Malí netopýři přicházejí na svět v době největší hojnosti potravy. Při podzimních přeletech si netopýři také hledají zimoviště, tedy místa, kde prospí celou zimu. V průběhu spánku klesá teplota jejich těla na 1–10 stupňů Celsia a počet tepů za minutu na 4. Tento stav strnulosti je pro ně životně důležitý, protože jim pomáhá přežít období nedostatku potravy.

1. ÚKOL: KDE LOVÍ A KDE MAJÍ SVÉ ÚKRYTY

Zkus určit a doplnit, jaká loviště a úkryty si nejčastěji vybírají tyto druhy netopýřů: netopýr černý, velký, vodní, stromový, velkouchý a dlouhouchý.

1. vodní plochy a jejich okolí .....
2. půda a spadlé listy, např. v bukových lesích .....
3. volný prostor nad korunami stromů .....
4. hustá vegetace stromového i keřového patra .....
5. volný prostor (průseky, okraje porostů, světliny, paseky) .....
6. okolí lamp ve městech a parcích .....

2. ÚKOL: ANO NEBO NE

Pozorně si přečti tvrzení o netopýřech a rozhodni, zda jsou pravdivá nebo chybná.

Netopýři patří do řádu letounů.
Na celém světě je popsáno více než
1 250 druhů tohoto řádu.

ANO
NE

Nejmenším netopýřem na světě je netopýřek
thajský. Váží pouhé 2 g a při letu připomíná
spíše velkého čmeláka než malého savce.

ANO
NE

Do řádu letounů patří také upír velký.
Tento druh žije ve Střední a Jižní Americe
a živí se krví savců, především koní a skotu.

ANO
NE

Kaloni v tropech a netopýři v Jižní Americe
jsou důležitými opylovači rostlin
a rozšiřovači jejich semen.

ANO
NE

Milé děti, jmenuji se netopýr ušatý. Kdybych chodil do školy pro netopýry, určitě by se mně i mému kamarádovi netopýru velkouchému ostatní spolužáci smáli. Ale my žádnou takovou školu nemáme. Nás učí příroda a té moje velké uši pro legraci nejsou. Vlastně bych na psaní, čtení a počítání ani neměl čas. Mojí největší starostí je pořádně se najíst. Při létání totiž spotřebuji obrovské množství energie, a tak si každý den musím ulovit tolik potravy, kolik váží čtvrtka mého těla. A co vlastně patří do mého břicha? Když jsem byl malý netopýří miminko, stačilo mi, ostatně jako každému savci, mateřské mléko. Jenže teď už jsem velký a potřebuji hmyz, hmyz, hmyz a zase hmyz. Čím víc, tím líp. Ale zase na druhou stranu, až na výjimky, nemám mlsný jazýček, sním, co ulovím – můry, komáry, brouky i mouchy. Že takový lov není vůbec lehký? Ano, to je pravda, ale já mám tajný trik. Prozradím vám tajemství, proč jsem tak úspěšný lovec hmyzu. Ten trik se jmenuje echolokace. A hned vám vysvětlím, co to znamená. Echolokace je schopnost orientace v prostoru pomocí zvukových signálů. Funguje to tak, že písknu a poslouchám ozvěnu. To je zvuk, který se odrazí od předmětu, který se mi připlétl do cesty. Že jste ho nikdy neslyšely? To je možné, netopýří signály jsou vysokofrekvenční zvuky, které jsou pro lidské ucho neslyšitelné. Ale teď už se s vámi budu muset rozloučit, při tom našem milém povídání mi pořádně vytrávil a já si musím zaletět pro něco dobrého k snědku. Užijte si krásné léto, a až se někdy podíváte na hvězdnou oblohu, vzpomeňte si na mne, na vašeho chlupatého kamaráda s křídly.

Netopýr ušatý

3. ÚKOL: DOKÁŽEŠ JE URČIT?

V České republice žije 26 druhů netopýřů a 2 druhy vrápenců. Někteří se určují hůře a jiní docela snadno. Přiřaď čísla z obrázků k názvům netopýřů.

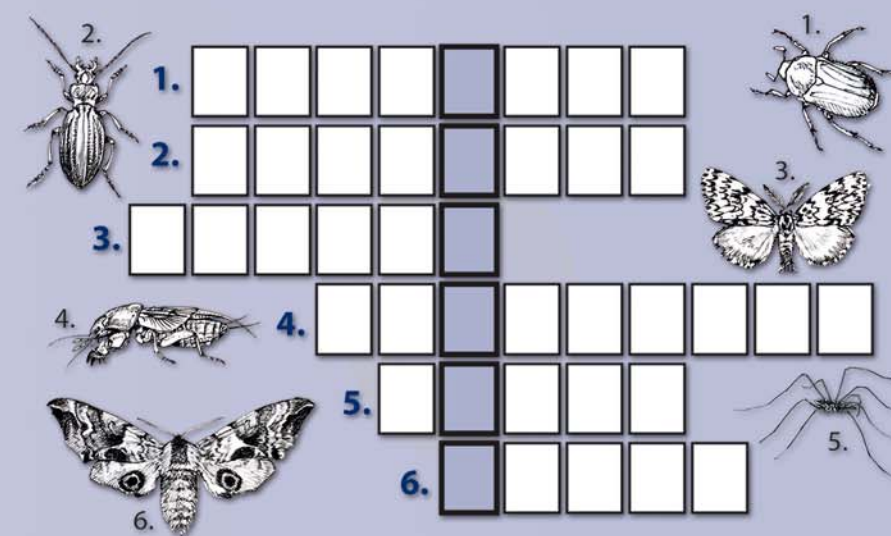

☐	netopýr černý	☐	netopýr vousatý	☐	netopýr rezavý
☐	netopýr hvízdavý	☐	vrápenec malý	☐	netopýr dlouhouchý

4. ÚKOL: NETOPÝŘÍ TAJENKA

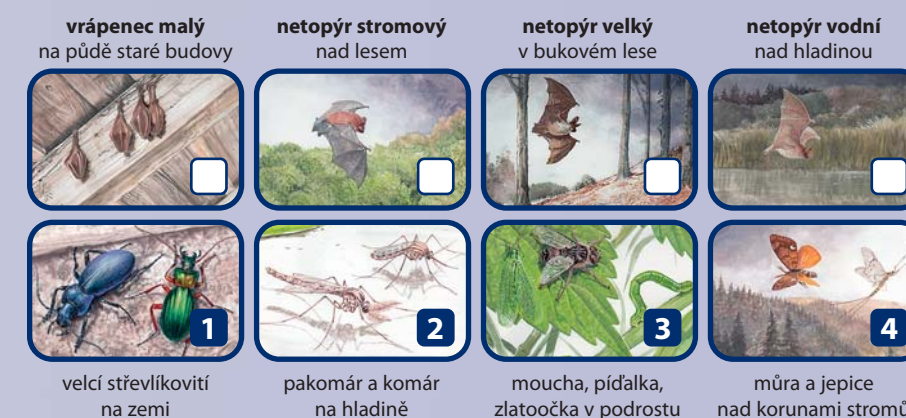
Doplň rodové názvy zástupců oblíbené potravy netopýra večerního do rádků křížovky podle obrázků. Získáš tím písmena k doplnění tajenky:

Netopýr večerní často loví kolem pouličních ..... (tajenka).

5. ÚKOL: NA ČEM SI NETOPÝŘI POCHUTNÁVAJÍ?

Naši netopýři se živí výhradně hmyzem a jinými členovci, např. komáry, pakomáry, pošvatkami, můrami, brouky, pavouky a mravenci. Dokážeš k jednotlivým netopýřům přiřadit jejich potravu?

Netopýr ušatý
Plecotus auritus
Braunes Langohr
Common Long-eared Bat
Foto: Miloš Anděra

